

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
25. NOV.
1992
Letnik XLVII.
Štev. 47 (2682)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

Svobodnjaki sklenili izpeljati referendum

FPÖ je skoraj soglasno sklenila, da bo izpeljala ljudsko glasovanje o tujcih v državi, le tretja predsednica parlamenta Heide Schmidt je bila proti. Referendum, ki naj bi stal okroglo 20 milijonov šilingov, ima v svojem besedilu vrsto zahtev na zakonodajalca, po katerih bi življenje tujih državljanov bilo silno oteženo. Hkrati želijo svobodnjaki razdeliti tujce v vsaj dve kategoriji, odvisno od tega, od kod prihajajo. Med drugim zahtevajo tudi povečanje policije, da bi lažje lovili ilegalno živeče v državi.

60 let organiziranega zbornega petja v Podjuni

Mogočno je bilo slavlje pri Florjanu v Vogrčah ob jubileju moškega pevskega zbora „Folteja Hartman“. Nabito polna dvorana je sprejela pevce prijateljskih zborov, domačine in goste, ki so s svojo pristojnostjo izkazali naklonjenost temu najstarejšemu zboru v Podjuni. Ne nazadnje pa je spoštovanje veljalo tudi spominu na velikega koroškega Slovenca Folteja Hartmana, ki je bil njegov dolgoletni zborovodja. Pod

njegovo taktirko se je nekdanji zbor Edinost razvil v enega najpomembnejših nosilcev kulturne in narodne zavesti in se tako trajno vpisal v zgodovino borbe za enakopravnost Slovencev na Koroškem.

*„Ju moti, Buoh vonej
za tvoju besiedu!
Ju mornvali bomu
na ciesti, pr domu,
v nedelu nu v sriedu.“*

(Milka Hartman)

Kandidatura Ane Blatnik

V predvolilnem izboru kandidatov za volitve v deželni zbor se poteguje za mesto tudi Bilčovščanka Ana Blatnik. Hči nekdanjega župana bilčovskega in deželnega poslanca Hanzija Ogrisa je podpredsednica Delovne skupnosti „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ in kandidira na listi Žene v SPÖ.

Ana Blatnik živi v Bilčovsu, rojena je l. 1957 in poučuje na poklicni trgovski šoli v Beljaku.

V primeru, da bo Blatnikova prišla v ožji izbor – in s tem je računati – zahtevajo slovenski socialdemokrati, da bo pri deželnozborskih volitvah uvrščena na izgledno mesto. To se bo po vsej verjetnosti tudi zgodilo, saj je tak tudi namen integracijskega modela, za katerega se zavzema SPÖ z Ambrozijem na čelu. Med slovenskimi socialdemokrati je Blatnikova tudi edina, ki je vložila kandidaturo. Na listi Ljudske stranke bo predvidoma kandidiral slovenskogovoreči župan Pliberka Raimund Grlic.

Volitve v Koroški deželni zbor bodo predvidoma jeseni 1993, najkasneje pa spomladi 1994, predvolilni izbor iz vrst SPÖ pa bo znan že sredi decembra letos.

Uspešen umik Slovencev iz sarajevskega pekla!

Slovenski diplomaciji je končno uspelo iz Sarajeva umakniti preko tristo Slovencev in članov njihovih družin. Za to je bil potreben dogovor z vsemi tremi sprtimi stranmi. Prejšnji četrtek, 18. novembra, je iz Sarajeva krenila prva skupina 98 slovenskih beguncev proti Beogradu, kjer je prenočila in naslednjega dne preko Madžarske nadaljevala pot v domovino. V poznih nočnih urah je srečno prispela v Ljubljano. Dva dni zatem, 20. novembra, pa je druga skupina 215 beguncev krenila na pot z

avtobusi do Splita in naslednji dan z letali Adria Airways pripotovala na brniško letališče. Sloveniji se je torej posrečila reševalna akcija svojih državljanov iz sarajevskega pekla, kjer je sneg že pobelil okoliške hribe in gore in močno znižal temperature.

Četudi nekateri natolcujejo, da sta se zunanji minister Rupel in notranji minister Bavčar posebej potrudila za umik slovenskih državljanov tudi zaradi predvolilnega nabiranja točk, pa je bila akcija vendarle zelo dobro organizirana, dogo-

vor pa so spoštovali tako Srbi kot Hrvati in Muslimani na svojih zasedenih ozemljih, kar se doslej še ni zgodilo.

Stanje v Bosni in Hercegovini je še vedno grozljivo in se še slabša. Mednarodna pomoč, ki sicer prihaja po več poteh, še zdaleč ne nahrani iz stradanega prebivalstva. Tovornjaki Unproforja vozijo plastiko, s katero naj bi prebivalci vsaj za silo nadomestili razbite šipe in se obvarovali pred mrazom.

Boji se nadaljujejo skoraj po vsem ozemlju. Srbske sile še nadalje tolčejo po še nezavze-

tih mestih Olovo, Travnik, Gradačac, Maglaj, Tešnja, Sarajevo... Na vsak način hočejo pokoriti glavno mesto, ga zavzeti in tako zaokrožiti srbsko ozemlje. Tudi hrvaški HVO ne miruje. Ta utrjuje svoje položaje in oblast predvsem v Hercegovini, kjer mu je v napoto s Srbi poseljeno Trebinje. Varnostni svet je sicer poostiril ukrepe proti Srbiji in Črni gori, Cyrus Vance in lord Owen posredujeta, razplet pa je še daleč. Se bo začel na balkanski konferenci v Carigradu?

J.R.

Aliansa se širi

Na pobudo dvojezičnega tednika „Tango“ in Zveze slovenskih organizacij je bilo v nedeljo na Dunaju srečanje nad 100 zastopnikov organizacij, društev, iniciativ in strank, ki so se odločili za sodelovanje in usklajevanje svojih prizadevanj za human odnos do tujcev, beguncev in azilantov. Skupno odklanjajo referendum proti tujcem. Na srečanju je bila imenovana skupina, ki bo zbirala informacije o vseh dejavnostih in vsem zainteresiranim skupinam in posameznikom nudila koordinacijsko pomoč. Dogovorjeno je bilo, da bo treba v mesecu januarju z vseavstrijskimi akcijami javno opozoriti, da velika večina avstrijskega prebivalstva Haiderjevega referenduma ne podpira.

Hajmat in njena služba

V soboto je imel Heimatdienst v Celovcu zborovanje, na katerem so še enkrat na glas povedali to, o čemer smo v Vestniku že pisali. Spravili so se na jezik liturgije na koroškem. Domovinske službe ne skrbi drugo kot slovenščina. Proti latinščini bi verjetno ne ropotali, verna ušesa so ogrožena samo zaradi slovenščine.

Hajmatdienstlerje pa motijo tudi subvencije, ki jih prejme slovenska manjšina za svoje kulturno delovanje, in zahtevajo denar za nemško govoreča društva. S tem se strinjamo takoj, ko bo slovenščina v enaki meri zastopana v družbenem življenju na Koroškem, od dvojezičnih napisov do dvojezičnih odredb, dvojezičnega radia in televizije, dvojezičnih osebnih dokumentov, itd. Do takrat pa še vedno potrebujemo podporo, da ne utonemo s svojo govorico.

Šole pa naj bodo vodene centralno – torej naj se majhne

šole ukine in učenci iz obrobnih krajev naj obiskujejo šole v večjih krajih. Centralizem baje prihrani denar.

Zahteve hajmatdienta niso nič novega. Po prvem šoku, ko se je spremenil politični sistem v Sloveniji, ko ni bilo več komunističnega bav-bava, je bilo treba hitro najti novega sovražnika, saj je sicer ves smisel te nemškonacionalne organizacije vprašljiv. In zanimivo je, da so te zahteve izrečene istočasno s sklenitvijo svobojakov, da izpeljejo ljudsko zahtevo proti tujcem. Kongenialno se Heimatdienst in FPÖ podpirata in dopolnjujeta v svojem odnosu do tujcev. In zato je organiziran odpor proti taki „ljudski zahtevi“ še kako potreben. Razum, toleranca, sožitje niso stvar politične pripadnosti, stranke kot ustvarjalci javnega mnenja pa lahko veliko naredijo, pa tudi uničijo.

S.W.

Slovenska prosvetna zveza

Michael Frayn

HRUP

komedija

ZA ODROM

Gostuje:

Mestno gledališče Ljubljana

Režija:

Boris Kobal

Mladinski dom, Mikschallee 4, Celovec
Četrtek, 26. november 1992

1. predstava: 11.30^h

2. predstava: 19.30^h

Dan mrtvih, že prav, Dan mrtvih (svetnike prepuščamo nebesom in dvornim svetnikom), je bil letos v Avstriji oskrnjen na posebno gnusen način: menda že izsledeni neonacisti so opustošili judovsko pokopališče v Železnem na Gradiščanskem in na ta način pokazali, od od veje duh časa, namreč iz desnice.

Pred skrunjenjem mrtvih je potekala gonja proti

KOMENTAR

DESNO, MARŠ

živim, ki jo je sprožil svobodnjaški voditelj Haider, čigar zahteve izpolnjujeta koalicijski vladni stranki, da si ob tem plavooko umijeta roke v nedolžnosti kot nekdanji Poncij Pilat: „Gesetze statt Ausländerhetze“ (zakone namesto sovraštva do tujcev) je geslo socialdemokratov, ki bi se neljubih tujcev očitno raje znebili po zakoniti poti in se kot vrag žegnane vode bojijo politične diskusije o begunskem in tujskem vprašanju.

Cerkvena organizacija Caritas jim je ob tem posebno priljubljena tarča: ravnatelj te organizacije, ki si edina zasluži naziv moralno verodostojne organizacije v tem vprašanju, Schüller se je drznil pogovarjati s Haiderjem, po dolgotrajnih poskusih za termine pogovorov z odgovornimi iz vlade: Vranitzky, Busek, Löschnak in Cap, ti niso imeli časa zanj, češ: ti skrbi za begunce, mi za zakone.

Naivnost, to je bil še najmanjši očitek, kateremu je bil Schüller izpostavljen, naivnež, ki gre Haiderju na limanice, ali pa sploh izdajalec, ki menda zapuščata tako človeško pot vladne koalicije v tujskem in begunskem vprašanju.

Vsakdo, ki je bral, o čem se je Schüller pogovarjal s Haiderjem, bo – če je pošten – razbral, da Schüller niti malo ni odstopil od svojega humanitarne načela.

Schüller je trezno spremljal vprašanje beguncev in tujcev v Avstriji in spoznal, da po poti socialpartner-

skega taktiziranja, zakonskih predpisov in policijskih postopkov proti tujcem tega vprašanja ni mogoče rešiti: tujsko vprašanje je postalo javno politično vprašanje, ki ga ne bo mogoče rešiti za zaprtimi parlamentarnimi ali socialpartnerskimi vrati. Čeprav je tudi to zakrivil Haider in je tudi to nevarno – nevarnejše bi bilo in je, če bi to spregledali.

Haiderjevemu demagoškemu poskusu, da bi to vprašanje spolitizirali s pomočjo ljudske zahteve, je treba politično odgovoriti, se je treba politično in ofenzivno upreti; proti njegovim političnim in populističnim argumentom se je treba brniti z argumenti.

Vladni stranki bi se najraje vsega otesli; tako se jima je Schüller, ki so ga tako radi izpostavljali kot iskrenega klicalca v puščavi, zameril; katoliška Caritas skrbi za človečanstvo, vladna politika za restriktivno zakonodajo, Haider za zaostritev. Preveč primitivno pojmovanje perspektivnega poteka tujske in asilantske politike.

Pododbor v parlamentu, strokovni pododbor, strankarski pododbor, pododborniška debata – vse, kar omogoča parlamentarni red, sta Haiderju ponujali koalicijski stranki, samo da tujskega in begunskega vprašanja ne bi bilo treba obravnati javno.

Toda vprašanje tujcev in beguncev je že zdavnaj postalo javno politično vprašanje. Solidarnost – da ali ne – je ključno vprašanje za

socialdemokratsko, ljubezen do bližnjega pa za krščansko-socialno samorazumevanje. Sleherno drobnarjenje s temi poglavitnimi elementi lastnih postavk slej ali prej pomeni izgubo lastne identitete, verodostojnosti in dostojnosti sploh.

Socialdemokratska solidarnost in krščanska ljubezen do bližnjega sta postali podrejeni strahu pred svobodnjaškim darvinizmom in Haiderjevim populizmom: Löschnak zapira meje (četrudi je ob tragediji na Korenskem sedlu, kot njegov krščanskodemokratski prijatelj Zernatto, bil primoran ob pritisku javnosti vendarle do človeške rešitve problema), Busek zahteva izgon nelegalnih tujcev, Haider pa točkjuje z vso svojo politično taktiko.

Desničarski veter, ki ga seje Haider, se nadaljuje v vladni politiki proti beguncem in inozemcem in rojeva dogodke, kakršnim smo bili priča v Železnem.

Uradna Avstrija je dolgo molčala; teden dni je preteklo, da se je avstrijski kancler neposredno na oskrnjenem pokopališču priklonil umorjenim in na novo oskrnjenim žrtvam tretjega rajha.

Prav taista uradna Avstrija spet ignorira desno nevarnost, ki znova preti. Medtem ko v Nemčiji gorijo azilantski domovi, so v Avstriji (še) samo opustošeni judovski grobovi.

Kako je znani Bertold Brecht, desetletja v Avstriji prepovedani veliki nemški dramatik, preroško dejal v petdesetih letih: „Der Schoß ist fruchtbar noch, aus dem dies kroch!“

Haiderjeva hujskaška politika v zvezi z inozemci, tujci in begunci je nedvomno gunsna, hkrati pa tudi politika vladnih koalicijskih strank ne obeta človeških in humanitarnih rešitev, saj samo izvršuje svobodnjaška povelja.

Desno, marš – Schüllerjeva Caritas je trenutno edina ustanova, ki se temu geslu verodostojno upira, kajti vse druge politične organizacije bežijo na desno, da jih Haider ne bi prehitel; in se končno vedno znajdejo v položaju ježa, ki ga je zajec preliščil.

Pred volitvami

Republiška volilna komisija je za volitve v Slovenij dne 6. decembra objavila liste strankarskih in neodvisnih kandidatov za državni zbor (parlament), državni svet in za predsednika republike. Za devetdeset poslanskih sedežev v državnem zboru se poteguje kar 1.500 kandidatov, volilci pa jih bodo izbirali v osmih volilnih enotah. Za državni svet bo v 22 volilnih enotah od 111 izvoljenih 40 kandidatov, predsednika republike pa bodo volilci izbrali izmed osmih kandidatov. Če ne bo izvoljen v prvem krogu, bodo volitve zanj ponovljene 20. decembra.

FPÖ in rasizem

Strašno občutljivi so pri FPÖ. Koroška deželna poslanka Wintermannova je označila letak, ki ga je pripravila pripravljalna skupina iz vrst ZSO in Tanga proti Haiderjevi „ljudski zahtevi“ kot „obžalovanja vreden in strah zbujač“. Kaj jih je tako prestrašilo? Dva dunajska pravnikarja sta prišla do zaključka, da je iniciranje ljudske zahteve proti tujcem protiusstavno, saj neti sovraštvo in diskriminacija, ne nazadnje pa so po ustavi vsi prebivalci na avstrijskem ozemlju enakopravni, ne glede na državljanstvo. In ker so organizacije, ki delujejo v nasprotju z ustavo, prepovedane, se sprašujemo, če je torej FPÖ sploh dopustna. In zdaj Wintermannova očita komiteju rasizem, češ, kdo je zdaj rasist? Kajti namreč, pravi dalje koroška deželna poslanka: je to FPÖ, ki si dela skrbi za Avstrijo in njen nadaljni razvoj, ali tisti, ki hočejo svobodnjaško-

misleče in njihove volivce izločiti s silo.

In sila je seveda za FPÖ nekaj popolnoma nemogočega, ker bi radi vse tujce, ki jim niso všeč, izgnali z lepimi besedami. Seveda ne more v Avstriji vsak kar tako preprečiti kakšne stranke, lahko pa vsak preveri njeno ustavnost. In to je strašno strah zbujač. Sam gospod Haider se je postavil v bran z nekakšnim „jetzt erst recht“ v pismu Kleine Zeitung – kajti tako stališče da ga samo krepí v prepričanju, „kako potrebna je ljudska zahteva.“

Prihajanje tujcev v Avstrijo je bilo vedno zaželeno, delovne sile, predvsem manj kvalificirane, primanjkuje. Kako bi se dalo iz ilegalcev napraviti legalne prebivalce, pa FPÖ ne premišljuje. Glavno, da ne bomo etnično preveč pomešani, domovino je treba očistiti.

Pravkar to delajo v Bosni.

Sonja Wakounig

Dedek Mraz ne bo zameril

TOBER
mmungsgedenktag
wird!

chrift:

chrift:

chrift:

Da me ne bo spet kdo iz doline št. florjanske okaral, da se grem mrki komunizem – tegale dedka Mrza, ki mrko gleda, si nisem izmislila jaz; od septembra naprej krasi koroški Tageszeitung (str. 5, 21. 11. 1992) in če je kdo mislil, da se bo po 10. oktobru umaknil čemu bolj aktualnemu, se je bridko zmotil. Zdjaj še vedno zbira podpise... Treba mu je narisati brado, pa bo malo bolj prijazna pa tudi prebavljiva, čeprav kot dedek Mraz. No ja, proti dedku Mrzu so se nekateri že izrekli, proti temu možakarju so pa kar tiho. Kaj se ve, morda bi pa še kdo zameril.

S.W.

Protest slovenskih izseljencev

Ob škandalozni podelitvi visokega deželnega odlikovanja je Zveza slovenskih izseljencev deželnemu glavarju Zernattu poslala protestno pismo. V njem piše:

Iz tiska smo zvedeli, da ste podelili visoko deželno odlikovanje dr. Feldnerju, predsedniku koroškega Heimatdiensta. Ta ukrep nam ni le povsem nerazumljiv, marveč nas navdaja z ogorčenjem, zato proti njemu najodločneje protestiramo.

Pri tem nam ne gre za osebo samo, ki je prejela odlikovanje. V odlikovanju namreč vidimo predvsem uradno priznanje Koroške tistim silam, ki kontinuirano delujejo proti enakopravnemu sožitju obeh narodov in s tem zastrupljajo ozračje v deželi. V teh krogih je bila že javno izrečena grožnja, da bo zgodovina potegnila končno črto tedaj, ko enega od obeh narodov ne bo več in splošno je znana vloga, ki jo je KHD igral pri napadih na dvojezično šolstvo, v zloglasnem „Tafelsturm“, s svojimi zahtevami po preštevani manjšine in pri številnih drugih akcijah, uperjenih proti koroškimi Slovencem in njihovim pravicam, zagotovljenim z avstrijskimi zakoni in z mednarodnimi dokumenti. Zato je bila že ponovno izražena zahteva, da je treba KHD prepovedati kot protimanjšinsko organizacijo v smislu § 5 člena 7 državne pogodbe, zlasti ko je bilo na podlagi njegove dejavnosti in njegovih povezav znanstveno nesporno ugotovljeno, da sodi v krog tistih sil, ki veljajo za nemškonacionalistične in desnoekstremistične.

Spričo teh dejstev pomeni omenjeno odlikovanje hud udarec prizadevanjem za spravljivo politiko v deželi. Postavlja pa v dvomljivo luč tudi izjave koroških politikov o mirnem sožitju in dobrem sosedstvu. Bivši slovenski izseljenci zato izražamo svojo globoko zaskrbljenost, saj smo bili že enkrat pregnani iz domovine na podlagi „manjšinskega ugotavljanja“, pri katerem je vodilno vlogo dokazano imel prav medvojni predhodnik KHD.

Tiskovna izjava ordinariata

Ob zahtevah koroškega Heimatdiensta, ki zadevajo jezikovno oblikovanje bogoslužja po koroških farah, kjer je tudi slovensko prebivalstvo, škofijski ordinariat ugotavlja:

1. Po cerkvenem pravu lahko vsi katoličani vložijo želje in pritožbe na vodstvo diocese. Teh pravic pa ne morejo podkrepiti s članstvom v političnih ali drugih izven-cerkvenih združenjih. Liturgija kot centralno področje cerkvenega življenja mora biti po vsem svetu izvzeta iz političnih posegov.

2. Zaradi deleža tega ali onega jezika v liturgiji so bili

konflikti vselej le v nekaj koroških krajih. Cerkveno vodstvo je te konflikte vedno jemalo resno in je običajno, ob upoštevanju zakonov sinode, lahko prispevalo k njihovemu pravičnemu reševanju. Tako bo ob razgovorih s prizadetimi ravnalo tudi v bodoče.

3. Svet diocese kot predstavniško zastopstvo koroških katoličanov je na svoji plenarni seji 7. novembra 1992 ob zahtevah koroškega Heimatdiensta ugotovil, da krajevnih problemov ni mogoče spoznavati in reševati z neupravičenimi posploševanji.

Škofijski ordinariat

Tempirana bomba Kosovo

Ali je še mogoče preprečiti vojno?

Med 6. in 11. novembrom t.l. se je na Kosovu mudila delegacija Helsinške federacije za človekove pravice, ki je preučila odnose med Albanci in Srbi. Delegacijo je vodila znana publicistka Christine von Kohl, člana delegacije pa sta bila med drugimi tudi prof. dr. Peter Gstettner in predsednik ZSO dr. Marjan Sturm. Slednji je za naš časopis napisal sledeče poročilo.

Kosovo jeseni 1992

800.000 brezposelnih, ki ne prejema nikakršne socialne podpore; pristinska univerza za Albance zaprta; osnovno in srednje šolstvo albansko prebivalstvo bojkotira; 26.000 albanskih učiteljev že dve leti ne prejema plače in so brezposelni; 1.800 delavcev v zdravstvu odpuščenih, 20% albanskih zdravnikov brezposelnih; v zdravstvu v teh dneh odpuščeni trije srbski delavci in dve bolniški sestri, ker so njihovi zakonci albanske narodnosti, in en zdravnik, ker se ni strinjal z odpustitvami.

Miloševićev vzpon v osemdesetih letih je temeljil na tezi, da je srbsko prebivalstvo na Kosovu zatirano in da ga

celotnem izobraževalnem sistemu. 70 odstotkov ravnateljev so zamenjali. Učitelji naj bi poučevali po srbskem učnem načrtu. Ker tega niso sprejeli, so bili odpuščeni. Od leta 1990 dalje albansko prebivalstvo organizira svoj alternativni izobraževalni sistem in ga tudi samo vzdržuje.

Osnovno šolstvo poteka po albanskem učnem načrtu, zdaj sicer spet poteka v državnih zgradbah, ki pa niso kurjene in učitelji ne prejema plačila. Srednje šolstvo prav tako poteka po albanskem učnem načrtu, vendar v zasebnih hišah in garažah. Tudi srednjošolski učitelji od države ne prejema plače. Pouk v srednjih šolah se opravlja v 3.200 zasebnih učilnicah, obiskuje pa ga 115.000 dijakov.

Kakšna prihodnost je usojena tej mladini?

albansko prebivalstvo načrtno izrinja. Z neprimerljivo nacionalistično in šovinistično kampanjo je enostransko prekršil jugoslovansko ustavo in ukinil avtonomijo na Kosovu in v Vojvodini. Po osemdesetih letih se je situacija na Kosovu hudo zaostila.

Apartheidska delitev družbe

Srbska politika je po ukinitvi albanske avtonomije uvedla srbski sistem v šolstvu in v

Prištinska univerza je bila do leta 1981 dvojezična, od tedaj dalje pa albanski univerzitetni učitelji niso več poučevali v srbohrvaščini, temveč samo še v albanščini, ker so namreč tudi srbski profesorji poučevali izključno le v srbohrvaščini.

Leta 1991 so srbske oblasti prepovedale albanščino na prištinski univerzi. 24.000 študentov je bilo s tem dejansko izključenih iz študijskega procesa. Od letos dalje Albanci organizirajo svojo univerzo, prav tako v zasebnih hišah. V

tem letu v tej obliki študira 7.100 študentov na 13 fakultetah in v 7 višjih šolah. Praktične vaje (iz medicine, fizike ipd.) študentje opravljajo v Albaniji.

Delegacija Helsinške federacije je imela razgovor tudi s pokrajinskim ministrom za vzgojo, kulturo in znanost dr. Božovićem. Ta je v bistvu potrdil podatke, ki so nam jih posredovali albanski sogovorniki, in dejal, da je glavni problem v tem, da Albanci ne priznajo Srbije kot državne avtoritete. Srbija ne more priznati albanskega učnega načrta, ker „albanski voditelji preko dijakov in študentov hočejo razviti separatistično gibanje s ciljem, da se Kosovo odcepi od Srbije“ (Božović). Njegov predlog, da naj bi za osnovno šolstvo veljal albanski učni načrt, ki pa ga mora odobriti srbsko ministristvo, za srednje in višje šolstvo pa srbski, albanska stran odklanja. Ob tem predlogu sem moral pomisliti na naš nekdanji utrakvistični šolski sistem...

Od avtonomije do kolonije

V času albanske avtonomije je npr. prištinska radio-televizija zaposlovala 1.300 delavcev. Vsak dan je oddajala 24 ur radijskega in 10 ur televizijskega programa v albanščini. Poleg tega je delovalo še 7 lokalnih radijskih postaj. Časopisno podjetje „Rilindija“ je izdajalo 43 listov v albanskem jeziku. Zaposlovalo je 500 novinarjev. Leta 1990 so srbske oblasti prištinsko RTV zaprle in vse uslužbence odpustile. Časopisno podjetje izdaja še en časopis, ki izhaja petkrat tedensko, ter dva štirinajstdnevnik. Novi zakon, ki ga je sprejela srbska skupščina, pa predvideva, da bo upravo časopisnega podjetja prevzela srbska vlada, ki bo imenovala direktorja in izbrala novinarje.

Poskus albanskih novinarjev, da bi ustanovili zasebne albanske časopise, je propadel, ker srbska sodišča teh podjetij kratkomalo ne registrirajo. Večina novinarjev je brezposelnih.

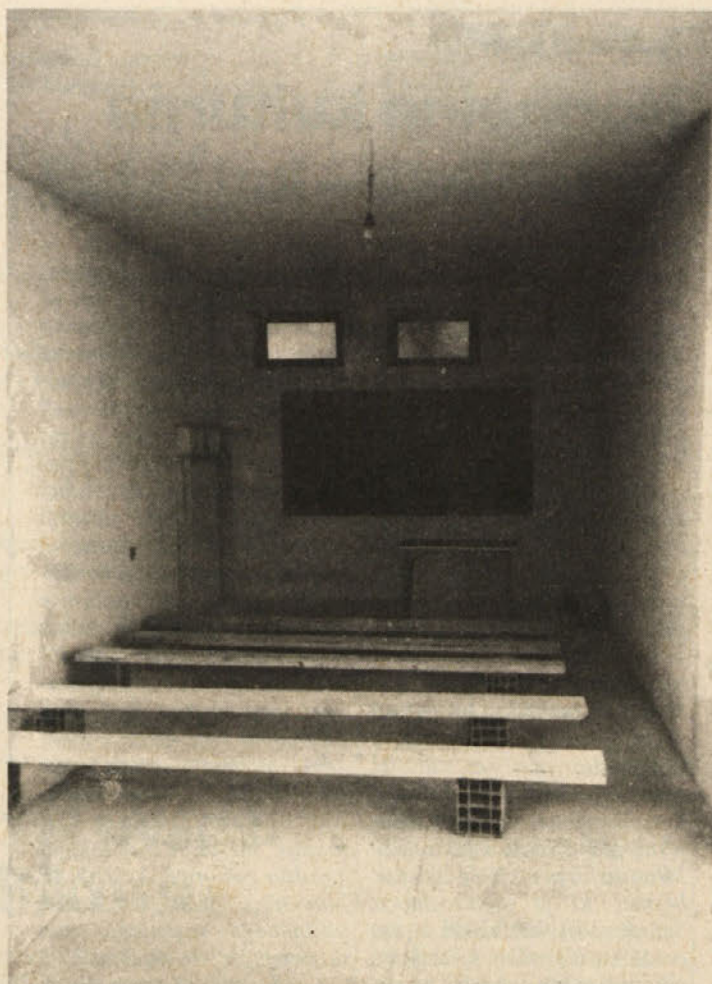
Vse oblastne strukture na Kosovu, od najnižjega policista do ministra, so v rokah Srbov. Manjšina tako izvaja represivno oblast nad večino.

Srbski koncept meri v to, da bi izobraževalnim sistemom in represivnim aparatom albansko prebivalstvo zadržal na zelo nizkem, kolonialnem izobraževalnem nivoju.

Na drugi stani pa je albansko politično vodstvo preveč emancipirano, da bi to sprejelo.

Nacionalistična logika

Bolj ko srbska oblast izvaja svojo represivno politiko, bolj se pri Albancih krepi

Improvizirana učilnica

zavest, da sožitje s Srbi ni mogoče in da je edina perspektiva v tem, da Kosovo postane najprej samostojna nevtralna republika, kasneje pa država, v kateri naj bi bili združeni vsi Albanci s Kosova, Albanije in Makedonije. Po albanskih podatkih naj bi bilo 40 odstotkov makedonskega prebivalstva Albancev. Poleg tega živijo Albanci še v Črni gori in v Grčiji. Pol milijona pa jih je na zapadu. Celoten narod šteje nekako med 7 in 8 milijonov članov.

Temu ustreza tudi albanska alternativna struktura. V svojih šolah se albanski otroci, šolarji in študenti poleg albanščine ne učijo srbohrvaščine, prav tako pa se srbski šolarji ne učijo albanščine.

Albanska alternativna zdravstvena oskrba temelji predvsem na ginekologiji, ki podpira izredno visoko nataliteto. Ta je ena najvišjih v Evropi in seveda po drugi strani zbujala srbske strahove pred izrinjanjem.

Na Kosovu se vporedno razvijata dve državni strukturi: srbska, ki vlada z represijo, in ilegalna albanska, ki temelji na nacionalni solidarnosti, ki očitno dobro deluje. Ilegalna albanska oblast oskrbuje učitelje, zdravnike in druge z minimalnimi podporami, tako da lahko vsaj preživijo. Sredstva

pa prejema od Albancev, ki delajo v Evropi, in od tistih, ki imajo še zaposlitev na Kosovu.

V razgovoru s predsednikom kosovskih Albancev dr. Rugovo smo lahko razbrali zaskrbljenost nad situacijo, kajti tudi znotraj albanskega prebivalstva se krepijo sile, ki ocenjujejo politiko malih korakov, ki jo zagovarja Rugova, za neuspešno. Ko smo se odpeljali proti Kosovski Mitrovici, smo opazili, da je mesto Priština obkoljeno s tanki. Naši sogovorniki so nam povedali, da so obkoljena vsa kosovska mesta. Tedaj sem razumel Rugovo zaskrbljenost. Kaj, če se najde nekdo, ki mu popustijo živci... Doslej so bili Albanci zelo zelo disciplinirani.

Očitno je, da je etnična in politična polarizacija na Kosovu že tako daleč, da Srbi in Albanci sami ne bodo več mogli najti rešitve za sožitje. Evropa in Združeni narodi morajo zdaj Kosovu pomagati s pošiljanjem delegacij, ki bodo obe strani prisilile k razgovoru, k dialogu, ki lahko traja zelo dolgo. Le tako bo mogoče preprečiti morijo, ki bi lahko celo preseglata tisto v Bosni. Denar, ki bi ga Evropa in Združeni narodi investirali v stalne misije in delegacije, bi se obrestoval tako, da ne bi prišlo do novega navala beguncev v Evropo.

Dr. Peter Gstettner s predsednikom Demokratske stranke Kosova dr. Ibrahimom Rugovo

Tudi za učiteljski poklic se pripravljajo kar v stanovanjih

Kulturni kotichek

Normalna kulturna izmenjava – kaj je to?

Kvalitetnih gledaliških produkcij ni na pretek, vendar vsako leto ob gostovanjih iz Slovenije skušamo izbrati dobre gledališke predstave. Tokrat prihaja v goste Mestno gledališče ljubljansko z uspešno komedijo.

Pravzaprav gre za že bolj ali manj utečeno sodelovanje med slovenskimi kulturnimi organizacijami in gledališkimi hišami v Sloveniji. To pa je tista hvalevredna oblika kulturne izmenjave med obema deželama, za katero v glavnem še vedno skrbijo slovenske organizacije same. Že res, da v zadnjem času prihaja tudi do drugih pobud, kot npr., da je mesto Beljak lani povabilo Mladinsko gledališče iz Ljubljane, ki je gostovalo s *Seherezado*, in da sem in tja pride na Koroško Ljubljanski simfonični orkester, to pa je, vsaj kar se profesionalnih ansamblov tiče, skoraj že tudi vse.

Za dobre gledališke predstave iz Slovenije je sicer precejšnje zanimanje, verjetno pa bi bilo še večje, če bi meddržavni odnosi funkcionirali vsaj na kulturni ravni. Večkrat smo že opozorili na to, da sta obe slovenski kulturni organizaciji na Koroškem že leta 1983 dali pobudo za redno kulturno izmenjavo med Koroško in Slovenijo. To, kar je med evropskimi državami nekaj povsem normalnega, je koroška politika v preteklosti uspešno zablokirala.

Medtem so se družbene in politične razmere v Sloveniji spremenile in marsikdo je pričakoval, da bo sedaj na mah vsaj na kulturnem področju vse bolje. Toda

zasidranost v strahove in mite preteklosti tudi v teh „novih razmerah“ (še) ne dopušča, da bi kulturno sodelovanje med obema deželama postalo normalno.

Kaj naj bi bilo normalno?

Ob vsem tem, kar se na ljubiteljsko-kulturnem področju med obema deželama že dogaja, naj bi uradno dogovorjena kulturna izmenjava podpirala in razvijala kvalitetno najboljše kulturne dosežke obeh dežel. V času bivše Jugoslavije je uradni kulturni sporazum med obema državama omogočal vsaj nekaj – sicer zelo omejenih – možnosti kulturnega sodelovanja. Mar ne bi bilo povsem normalno, da bi se kaj takega zgodilo tudi med Avstrijo in Slovenijo, če že obe sosedbi političnega snubljenja ena do druge niti ne skrivata?!

Če je kaj na tem, da se sosedji razumejo, se to najprej odraža v kulturi. In če se razumevanje zrcali v glavnem le v povezovanju z raznimi pevskimi zbori poštarejev, gasilcev idr., je to pač izraz nižjega nivoja kulturnega povezovanja. Politiki lahko verjamemo toliko, kolikor kulturi omogoča, da se lahko razvija normalno v vsej svoji kvalitetni rasti. Med Avstrijo in Slovenijo tega še ni zaznati.

O pozitivnih spremembah bo mogoče govoriti šele tedaj, ko bo slovenskim kulturnim organizacijam odvzet del skrbi za organizacijsko in finančno realizacijo gledaliških in drugih profesionalnih projektov v kulturi, s katerimi Slovenija prihaja v Avstrijo.

Janko Malle

Dobrodelni koncert za begunce

Slovensko prosvetno društvo Bilka in zbor Vaščani pojo sta v soboto, 21. novembra, v avli ljudske šole v Bilčovsu izvedla dobrodelni koncert, ki ga je obiskalo precejšnje število ljubiteljev glasbe. V sporedu je sodelovalo pet pevskih zborov: mešani zbor SPD Bilka (Irena Žmitek), Vaščani pojo so tokrat nastopili brez „lokomotive“ – pevovodje prof. Jožka Kovačiča, nadalje mešani pevski zbor dr. Bogdan Derč iz Ljubljane (Venčeslav Zadravec), mešani oktet „France Prešeren“ (Irena Žmitek) in moški oktet „Vasovalci“ (Mojca Legat) – oba iz Žirovnice. Povezovala je Kri-

sta Krušic, Sigi Kolter pa je bral iz del slovenskih pesnikov in pisateljev. Za zaključek koncerta so vsi nastopajoči skupno zapeli pesem Pavla Kernjaka „Rož, Podjuna, Zila“. Po prireditvi so se pevci sešli v Knabrlnovi gostilni v Velinji vasi, kjer se je petje nadaljevalo.

Dohodek od koncerta in izkupiček iz prodaje domačega peciva so organizatorji namenili slovenski Caritas za podporo beguncem. Torej je bila to še ena dodatna akcija SPD Bilka za žrtve vojne v naši južni sosesčini. Prireditve je organiziral Franci Krušic.

„Stotisočnoge“ ni bilo

Otroci so v nedeljo v Železni Kapli in v Šentjakobu v Rožu zaman čakali „Stotisočnogo“. Zlomila si je namreč nogo, a ne stotisočnoga, kateri se to verjetno ne bi kaj prida poznalo, ampak glavna igralka Urška Hlebčeva, ki pa ima žal samo dve. Razočaranim otrokom sporočamo, da bodo „Stotisočnogo“ videli tedaj, ko Urška imela spet zdravi obe nogi.

60 let moškega pevskega zbora „Foltej Hartman“
„Naš boj pa je – kultura!“

Partnerski moški pevski zbor „Vres“ s Prevalj

Od blizu in daleč so prihiteli čestitat – 60 let neprekinjenega delovanja je, kdor pozna razmere na Koroškem, velika izjema. Verjetno mu botruje tudi dokaj podjunske trme...

Moški pevski zbor Edinost, ki je po smrti svojega zborovodje, neutrudnega kulturnega delavca Folteja Hartmana, prevzel njegovo ime, je praznoval rojstni dan pri Florjanu v Vogrčah, pri domačem birtu med domačimi ljudmi. Veselje nad doseženim, trpki spomini, bodrilne besede za mladino, dobra volja, aplavz – tako je bilo vzdušje na praznovanju, ki je bilo hkrati koncert.

Nastal je bil pevski zbor iz istega razloga kot vsi drugi slovenski zbori na Koroškem – iz potrebe po kulturnem udejstvovanju, ki je bilo neločljivo od skrbi za ohranitev materine besede. In Foltej Hartman je bil takrat in je tudi danes duša tega zbora, njegovo ustvarjalno dediščino negujejo pevci dalje.

Po njegovi smrti si je zbor Edinost, kakor se je bil imenoval v sklopu prosvetnega društva, nadel njegovo ime. Peli so v hudih in manj hudih časih, začetek delovanja v tridesetih letih je bil že v znamenju protislovenske gonje kasnejšega nacističnega režima. In ko so Folteja odvedli v koncentracijsko taborišče Dachau, je drugim dajal poguma tako, da je na tistem strašnem kraju spet organiziral zbor in dajal upanje sebi in sotrpinom. Dr. Viktor Matejka z Dunaja, ki je preživel Dachau, je po vojni napisal.

„Vaš zbor je bil kot mogočne blaglasne orgle, ki se je disciplinirano, z visoko glasbeno nadarjenostjo in z brezprimerno ljubeznijo posvetil nalogi, da prepeva in s tem priča o živi sili naroda, ki se zna upreti svojim tlačiteljem, prav tako s pesmijo kot z orožjem v roki. Da, o narodu, ki se še vedno bori.“

Kakšna je ta borba še danes, pa je zapisala Foltejeva sestra pesnica Milka Hartman, ko je zložila pesem ob koncertu tega zbora leta 1981: „Naš boj pa je – kultura!“ Pesem, ki je natisnjena v brošuri za to slavnje, je Milka stresla iz rokava v eni uri, kot je povedal pevec

Franc Kuežnik: „Prosil sem jo, naj napiše kakšen „verzle“ za koncert. Čez kakšno uro je prišla in mi prinesla pesem. Takrat sem jo prebral, potem pa jo imel doma v rokopisu. Od takrat sem jo že dostikrat prebral, pa vedno v njej odkrijem še kaj novega.“

Družina Hartman je zboru dala svoj nepozaben pečat, ne samo zaradi zborovodje – njegova dva sinova sta stebra tega

Čestitke od predsednika SPZ dr. Gustava Brumnika

Slavlencem sta čestitala tudi Mešani pevski zbor Podjuna iz Pliberka

... in Moški pevski zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuž

zbora tudi danes. Sin Folteja že sedemnajst let poje zraven, Božo pa gre po stopinjah očeta kot zborovodja. Pevci so izračunali, da bi bil Foltej mlajši že polovičen milijonar, če bi bil za vaje plačan, prevozil pa je kar 120.000 km...

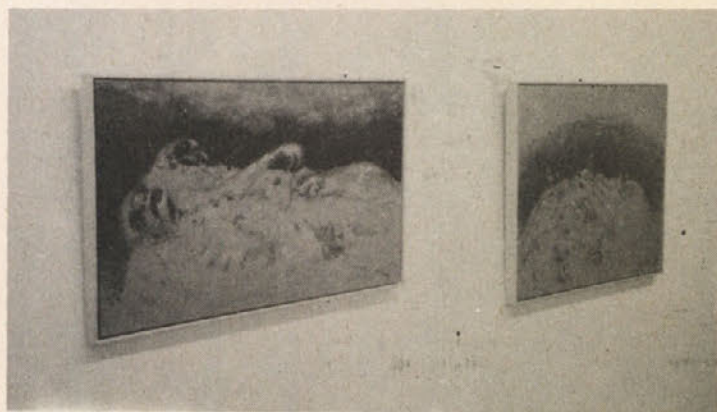
Zbor „Foltej Hartman“ je na sobotnem koncertu zapel nekakšen prerez svojega repertoarja: od domoljubnih preko umetnih do narodne in partizanske. Zapeli so tudi MePZ Podjuna iz Pliberka pod vodstvom Toneta Ivartnika, libuški MoPZ „Kralj Matjaž“ pod vodstvom Hannesa Koschutnika in MoPZ „Vres“ s Prevalj pod vodstvom prof. Almire Čegovnik (s tem zborom je slavljenec pobraten). Povezovala je Krista Messner.

Sledili so pozdravi, darila, čestitke. Fric Kert je rekel: „Nikoli se nismo počutili kot konkurenca, pač pa kot dopolnilo, zato bi rad, da bi skupaj in v vselem razpoloženju zapeli: „Bratci, veseli vsi, skupaj zapojmo si...“ Čestitke so prinesli iz Celja, Trbovelj, s Tržaškega: „Združujeta nas skrb za ohranitev jezika in narodne zavesti in kulture. Prav je, da si obljubimo, da bomo gojili petje naprej.“

Ob tako pomembnem jubileju ni manjkalo častnih gostov: za Slovensko prosvetno zvezo je spregovoril dr. Gustav Brumnik in poudaril pomembnost organiziranega petja. Od Zveze kulturnih organizacij Slovenije je MoPZ „Foltej Hartman“ prejel za dolgoletno uspešno delovanje Gallusovo listino, od ZKO Ravne na Koroškem pa „Zlato plaketo Prežihovega Voranca.“

Praznovanje se je v prijetni družabnosti nadaljevalo še pozno v noč.

S.W.

Dachauske impresije Zorana Mušiča

Retrospektiva Zorana Mušiča

V galeriji Slama v Celovcu ta čas razstavlja slovenski slikar Zoran Mušič. Ogled najtopleje priporočamo, saj je ta razstava gotovo ena najbolj reprezentativnih za njegov celoten opus.

Zoran Mušič, rojen 1. 1909 v Gorici, je po 1. svetovni vojni živel na Koroškem v Grebinju, leta 1920 pa se je družina preselila v Maribor. Zoran ni hotel postati učitelj kot njegov oče. V slikarstvu se je izpopolnjeval v Španiji, Italiji in Franciji. Nekaj časa je živel tudi v Dalmaciji in po njegovih slikah sodeč, je prav tamkajšnja gola, kamnita pokrajina nanj najbolj vplivala.

Leta 1944 so ga nacisti odpeljali v Dachau. Preživel je in se vrnil v Benetke. Takrat je začel, kot pravi sam, drugače gledati na svet. Spominjajo se

grozot taborišča, je rekel: „Mi nismo bili zadnji.“ Za današnji čas shrljivo preroške besede.

V galeriji Slama so razstavljeni tako njegova zgodnja kot tudi novejša dela: olja, akvareli, gvaši in perorisbe. Izredna varčnost v uporabi materiala je njegova značilnost, s tem pa doseže impozantne svetlobne učinke. Eden od razstavnih prostorov je namenjen samo njegovim slikam z dachauskimi prizori – pri njih uporablja bistveno temnejše barve kot drugod.

Ni verjetno, da bo tako obsežna retrospektiva spet kaj kmalu na ogled, zato je ne zamudite! Razstava je odprta do 28. novembra vsak dan med 10. in 12. uro ter med 16. in 18. uro, ob sobotah od 9.30 do 12.30. S.W.

Avstrijski fotografi v Ljubljani

V kulturnem domu Špan-
skih borcev v Ljubljani so 18. t.
m. odprli fotografsko razstavo
avstrijskih umetnostnih foto-
grafov iz Deutschlandsberga
na Štajerskem pod naslovom
Schilcher – dežela in ljudje.
Fotografije predstavljajo vino-

rodno območje in opravila v
njem. Ob tem je bila tudi poku-
šnja znanih avstrijskih vin, v
kulturnem programu pa sta
nastopila skladatelj in glasbe-
nik Lado Jakša in dramski igra-
lec Aleš Valič.

Teološka fakulteta vključena v univerzo

Po štiridesetih letih je Teološka fakulteta spet del ljubljanske Univerze. Ta sklep univerzitetnega sveta pa velja le za akademski del, ne pa tudi za pastoralnega. Dostopen je vsem državljanom Slovenije ne glede na veroizpoved. Čeprav je Teološka fakulteta prosila za vstop že sredi leta 1990, pa je bila ovira v različnih določbah med njenim statutom in zakonodajo. V šestih mesecih naj bi fakulteta svoj statut spremenila. Odslej bo diplomantom študij tudi uradno priznan.

Prikaz avstrijske mladinske književnosti

Center za mladinsko književnost na Pedagoški fakulteti v Mariboru in Avstrijska čitalnica v mariborski univerzitetni knjižnici sta v sodelovanju z Mednarodnim inštitutom za mladinsko književnost na Dunaju prejšnji teden pripravila prikaz avstrijske mladinske književnosti. Po besedah

predstavnika zveznega ministrstva za šolstvo in kulturo dr. Petra Schnecka je ta razstava šele uvod v obsejnejšo izmenjavo med avstrijsko in slovensko kulturo. Po razstavi so pripravili tudi okroglo mizo o mladinski književnosti v obeh državah.

30 let – slovenski gledališki praznik

8. decembra 1992 v Mestnem gledališču v Celovcu

SAMOROG (Gregor Strniša)

Goštuje DRAMA, Slovensko narodno gledališče v Ljubljani

Režija: Meta Hočevar, Igrajo: Boris Cavazza, Zvone Hribar, Silva Čušin, Saša Pavček, Brane Grubar, Bojan Emeršič, Ivo Ban, Andrej Nahtigal

Prireditelj: Krščanska kulturna zveza v Celovcu
Pokrovitelj: Zveza Bank

Srečanje pisateljev narodnih skupnosti:
Počitniško naselje v Plešerki ob Habnerjevem jezeru

„Nacionalno valovanje. Kam plavajo pisatelji?“

4. 12. 1992

20.30 Jani Oswald bere iz svoje nove pesniške zbirke „Babilon/Babylon“

5. 12. 1992 od 9.30 do 12.30 – Uvodne misli

Jaša L. Zlobec, Ljubljana: Država in narod sta neusmiljena gospodarja

Ace Mermolja, Trst: Intelektualci, narodno vprašanje in nacionalizem

Razprava od 15.30 do 18.30

Szunyog Sandor, Lendava: Slovensko-madžarski stiki v literaturi. Vzroki nacionalizma v odnosu do madžarske narodnosti.

Jurij Koch, Cottbus (Lužica): Seine tiefste Überzeugung ist die von seiner eigenen Bedeutung. Nachdenken über mein kleines Deutschland.

Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza

Vrhunski koncert mladih glasbenikov v Bilčovsu

Brez pretiravanja lahko zapišemo, da tako kvalitetnega koncerta Bilčovščani v svoji ljudski šoli še niso slišali. V soboto, 14. novembra zvečer, so dobro uro poslušali igranje dveh dvajsetletnikov, ki sta vsak na svojem instrumentu pokazala že mojstrovino, ki jo lahko rodi le talent, pridnost in pravilna glasbena vzgoja. Seveda govorimo o flavtistu Kristijanu Filipiču, domačinu,

tjo vživel v Bizetovo Carmen. Nekaj nepotrebnih fortissimov bo popravil v soočanju s kvalitetnimi soigralci in ob vstopu v mednarodno areno.

Klarinetist Dušan Sodja iz Loga pri Brezovici je navdušils svojo subtilno igro in z vživetostjo v Finzijeve Pet bagatel za klarinet in klavir. Vsaka je bila miniatūra za sebe, publika (večina je to in ostale skladbe prvič slišala) je presenetljivo

Flavtist Kristijan Filipič in klarinetist Dušan Sodja
(Foto: Heidi Stingler)

učencu celovškega Deželnega konzervatorija pri prof. Johannesu Kalkreuthu in učitelju na slovenski glasbeni šoli ter o klarinetistu Dušanu Sodji, študentu 2. letnika Akademije za glasbo v Ljubljani pri prof. Alojzu Zupanu, ki tudi že poučuje na Glasbeni šoli Vič-Rudnik v Ljubljani.

Kristijanova ideja je bila, da skupaj zaigrata Concertante za flavto, klarinet in klavir nemškega skladatelja Franza Danzija. Ker sta že pri enajstih letih skupaj tekmovala v Sloveniji na kljunasti flavti pod okriljem istega učitelja prof. Lovra Sodje, te ideje ni bilo težko uresničiti. Prof. Kalkreuth, vnet učitelj in prijatelj mladih koroških flautistov in tudi odlični pianist, je sam spremljal skoraj 20 minut dolg Danzijev Concertante in še Kristijana v Poulencovi Sonati za flavto in klavir in v Carmen fantaziji. Kristijan je bravurozno odigral težko Sonato in se z njemu lastno melodioznostjo in igrivos-

zelo dobro razumela odlično izvajanje glasbenika, ki mu glasba pomeni način življenja. Virtuozni Solo de concours francoskega skladatelja Messagera je (kljub rahlemu spodrlaju) samo potrdil Dušanovo visoko stopnjo pripravljenosti. Pianistka Vlasta Doležal-Rus je zvesto sledila njegovemu izvajanju.

Mlada glasbenika sta v Danzijeve Largettu dosegla višek večera, ko sta skoraj izenačila barvne razlike med sicer različnim zvokom flavte in klarineta – te zelo redke simboze. Publika, med katero sta sedela tudi bilčovska županja gospa Quantschnigova in dekan Kassl, ni skoparila z aplavzi. Hvaležna je bila slovenski glasbeni šoli, v imenu katere je prisotne pozdravil njen predsednik Urh Kassl, in SPD „Bilka“ za ta redki klasični koncert. Mlada glasbenika bosta svoj program ponovila v ljubljanski mestni hiši v četrtek, 26. novembra. S.L.

gospodu župniku Ivanu Antoliču iz Žitare vasi za rojstni dan in god;
gospodu Matevžu Wakounigu za 50. rojstni dan;
gospe Kati Mak z Bajtiš za dvojni praznik;
gospe Katarini Selienc iz Humč za 70. rojstni dan in god;
gospe Elizabeti Lakner iz Prible vasi za 74. rojstni dan in god;

**Slovenski
vestnik
čestita!**

gospe Katri Roblek-Vokovnici iz Sel za rojstni dan;
gospe Kati Pipp z Ziljske Bistrice za 70. rojstni dan;
gospodu Elmarju Augustinu iz Celovca za god;
gospe Elizabeti Leitgeb iz Strpne vasi za dvojni praznik;
gospe Barbi Kunčič iz Šentjakoba za osebni praznik;
gospe Käthe Pristonig iz Železne Kaple za osebni praznik;
gospe Elizabeti Oraže iz Bele pri Železni Kapli za rojstni dan in god;
Carolini in Mariji Zechner iz Gornje vasi za osebne praznike;
gospe Katarini Berchtold iz Šmihela za 62. rojstni dan;
gospodu Otmarju Apovniku iz Podkrajja za god;
gospodu Andreju Marktlu iz Podkrajja za rojstni dan in god;
gospe Mariji Wodiunik iz Vogrč za 82. rojstni dan in god;
gospe Mariji Sadolšek, pd. Peručevi iz Lobnika za rojstni dan in god;
gospe Elizabeti Wrulich z Zgornjih Rut za god;
gospe Jelki Stern iz Sinče vasi za god;
gospe Beti Karničar s Šajde za god;
Betii in Elzi Karničar z Obirskega za god;
gospe Mariji Jelen iz Dobrle vasi za rojstni dan in god;
gospe Katarini Nuck iz Labotske doline za 90. rojstni dan in god;
za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: Mariji Vodivnik iz Vogrč, Janezu Petjaku iz Šebna, Mariji Jernej iz Čirgovič, Katarini Kordež iz Male vasi, Antonu Puklu iz Dvora ter Dragici Zechner iz Gornje vasi.
gospe Hanci Oshgan iz Šebna pri Malošah za 60. rojstni dan;
Veroniki in Šimanu Wrulichu z Radiš za 85. rojstni dan;
gospe Olgi Wrulich za rojstni dan;
gospodu Pepiju Pegrinu s Kota v Selah za rojstni dan;
Andreju Kokotu iz Celovca za rojstni dan; čestitamo mu tudi iz uredništva Slovenskega vestnika;
gospodu Walterju Gutovniku iz Podjune za rojstni dan.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 26. 11. 11.30 in ob 19.30	v Mladinskem domu v Celovcu	Hrup za odrom – komedija; gostuje Mestno gledališče iz Ljubljane	SPZ
Četrtek, 26. 11. 19.00	v Korotanu na Dunaju	Literarni večer z Ervinom Fritzom, glasbeni okvir: Patricija Mihelač – flavta, Elena Misirkova – klavir	KSŠŠ
Četrtek, 26. 11. 16.00	v farnem domu v Šentjakobu	Naravna metoda načrtovanja spočetij predava: mag. Zala Breituß-Inzko	Katoliška prosveta
Petek, 27. 11. 19.30	v domu v Tinjah	Nacionalna sovražstva in skupna Evropa; predava: univ. doc. dr. Arnold Suppan z Dunaja; diskusijo vodi: univ. doc. dr. Andrej Moritsch	Dom v Tinjah
Petek, 27. 11. 19.00	Gospodarska zbornica Celovec, Bahnhofstr. 42/1	Predstavitve knjige Pavleta Zablatnika: Volks- brauchtm der Kärntner Slowenen , po predsta- vitvi počastitev 80-letnice avtorja	Družba sv. Mohorja
Petek, 27. 11. 20.00	v farni dvorani v Šmihelu	Benefični koncert – nastopajo: Zmeda, The Caps/Die Buben, Tomislav Brajan, Peter Quendler informira o dejavnosti koroške Caritas. Izkupiček bo za pomoč beguncem v Sloveniji	
Sobota, 28. 11. 20.00	v gostilni Hafner v Gornji vasi pri Žvabeku	Originalni koroški večer; sodelujejo: otroška skupina Žvabek, Mlada Pod- juna, Baletna šola Covaletc iz Pibberka, MG Petzen, Oktet Suha in PIS Žvabek.	KPD „Drava“
Sobota, 28. 11.	Šentjakob in Malence	Zaščita pred lubadarji (v teoriji in praksi): v gostilni Gabrijel od 8.30 do 12.00 teorija, na žagi Schuster v Malenah od 14.00 do 16.00 praksa. Prispevek: 120 šil.	Kmečka izobraževalna skupnost in SK
Sobota, 28. 11. 20.00	pri Štekinu v Globasnici	PLES – zabava vas ansambel Marela Inter- national	Športno društvo
Nedelja, 29. 11. 19.30	Kulturni dom na Radišah	Premiera: Cirkus z divjega zapada (Žarko Petan) režija: Alenka Bole-Vrabc; nastopa gled. skupina SPD „Radiše“	SPD Radiše
Nedelja, 29. 11. 15.00	v gostilni Rastočnik v Lepeni	Domači večer in kviz – družabne igre, diapozitivi, nagrade s presenečenji	SPD „Zarja“
Petek, 4. 12. 18.00	v Domu v Tinjah	Podelitev Einspielerjeve nagrade – Nagrajenec je univ. prof. dr. Anton Pelinka; sod. Obirski ženski oktet	KKZ
Nedelja, 6. 12.	Rutar-Lido v Dobri vasi	Srečanje v adventu – ob 11.00 sv. maša, ob 12. uri kosilo in nastop MePZ „Srce“	Društvo upokojencev
Nedelja, 6. 12. 14.30	pri Šoštarju v Globasnici	Miklavževanje	SKD v Gloasnici
Petek, 11. 12. 19.00	v Slomškovem domu v Celovcu	Občni zbor Slovenske športne zveze	SŠZ
Nedelja, 13. 12. 14.00	v Modestovem domu	Redni občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev	NSKS
Nedelja, 13. 12. 14.00	v farni dvorani v Šentjakobu	Občni zbor in božičnica – društvo upoko- jencev Šentjakob v Rožu	DU

RAZSTAVE

SEMSLAVČE

– Galerija Rožek – Guerino, Agregate 1 in Agregate 2, slike k arhi-
tekturi polja, temperirani prostor

DUNAJ

– Galerija KSŠŠ, na Dunaju, Mondscheingasse 11. 7. okraj, Andrej
Krištof psevdonim Friln '92 (do 8. 1. 93) med 14. in 17. uro

TINJE

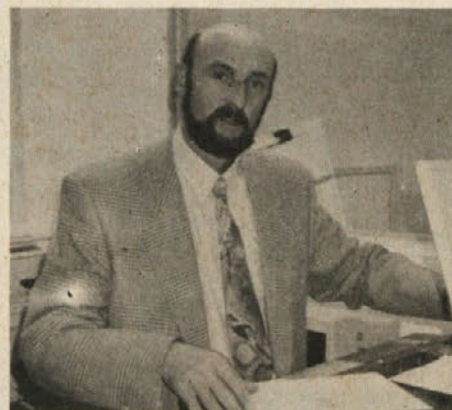
– Dom v Tinjah – Monika Staudegger (do 2.12)

Zadruga-market v Šentjakobu Sodoben blagovni center

Samo v nekaj mesecev trajajoči grad-
nji so se prodajni prostori šentjakobske
zadruga spremenili v sodoben blagovni
center. Prej utesnjene prostore so pre-
uredili in razširili, s tem pa tudi močno
povečali prodajno ponudbo.

Sedaj zadruga razpolaga s 400 kva-
dratnimi metri prodajne površine za
splošno porabo, kjer kupci lahko naba-
vijo vse za gospodinjstvo, od čistilnih
sredstev, živil v embalaži do svežega
mesa in sadja. Na prodajnih policah jim
je na voljo preko 5.000 proizvodov. Po
načelu „vse na enem mestu“ je urejen
tudi prodajni prostor z železnino in vse-
mogočim orodjem. Za kmetijske potreb-
ščine in gradbeni material so prizidali
novo, kar 1.000m² veliko halo, ki je
zlahka dostopna vozilom za odvoz mate-
riala.

Poslovodja Milan Kropiunig: „Radi bi
privabili tudi kupce iz bližnje Sloveni-
je.“

Šentjakobska zadruga, ki se je preime-
novala v Zadruga-market, je na prodaj-
nem področju robe za splošno porabo
vezana na veletrgovsko družbo ADEG,
z orodjem in železnino pa jo oskrbuje 3e
AG. Tudi pri nabavi agrarnih proizvo-
dov in gradbenega materiala sodeluje z
velikimi proizvajalci in trgovskimi druž-
bami, kar ji omogoča ugodne prodajne
cene.

Investicija za preureditev, povečanje
in modernizacijo prodajnih prostorov je
znala preko 25 milijonov šilingov, v
zgradbi ob vhodu pa je tudi privlačna
kavarna, v nadstropju pa prostor za
zdravnikovo ordinacijo.

Ob odprtju prejšnji torek, 17. novem-
bra zvečer, se je zbralo veliko domačih
zadružnikov, zadružnih funkcionarjev iz
celovške centrale, predstavnikov obče-
ne, gradbenih firm in trgovinskih družb
ADEG in 3e AG. Otrovitveno sveča-
nost je vodil predsednik zadruga Alojz
Baumgartner, uvodne misli pa je izrekel
predsednik Zveze slovenskih zadrug
Mihi Antonitsch. Poudaril je potrebo po
prilagajanju slovenskega zadružništva
sodobnim potrebam kupcev ter se vsem
sodelujočim pri modernizaciji zahvalil za
njihov prispevek. Šentjakobski župan
Hanzi Grebl je izrazil zadovoljstvo, da
je v občini nastal tako velik in bogato
založen trgovski center, ki naj bi v trgo-
vinsko mrežo vnesel zdravo konkuren-
co, kar bo vsekakor v korist vsem obča-
nom. Zadružnikom in poslovodstvu je v
obeh jezikih čestital in jim zaželel mnogo
poslovnih uspehov.

Spregovorila sta tudi direktorja trgo-
vinskih družb, za ADEG Spittal direktor
dr. Pacher in za 3e AG direktor Krenn-
bauer.

Nove poslovne prostore je blagoslovil
nekdanji šentjakobski kaplan dr. Jože
Marketz. Ob tem je poudaril potrebo po
sožitju obeh narodov v občini, čemur naj
bi s svojo dvojezičnostjo pripomogla tudi
zadruga. S priložnostnim kulturnim pro-
gramom je nastopil domači pevski zbor
„Rož“.

Kratek prispevek v časopisu seveda
ne mora ustvariti prave podobe tako
velikega in modernega objekta in tudi ne
predstave o bogati ponudbi, zato je naj-
bolje, da si nov blagovni center vsakdo
ogleda sam. Poslovodja Milan Kropi-
unig in vsi uslužbenci vam zagotavljajo
solidno in prijazno postrežbo!

J.R.

Na prodajnih policah je preko 5.000 raznih artiklov

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 25. 11. Glasbena sredo
Večerna 21.05–22.00 60-letnica MoPZ Foltej Hartman

Četrtek, 26. 11. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 27. 11. Narodopisna oddaja (Dr. Anton Feinig)

Sobota, 28. 11. Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 29. 11.
6.30–7.00 Duhovna misel (kpl. Pavel Pibernik) – Dobro jutro na
Koroškem.
18.10–18.30 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 30. 11. Dr. Pavle Zablatnik, 80 let

Torek, 1. 12. Partnerski magazin.

Petdeset let bitke za Stalingrad

Poveljnik sovjetskih sil maršal Georgij Konstantinovič Žukov

To je bil vojaški spopad, najobširnejši v zgodovini človeštva in tudi najbolj krut. Ruski, tedaj sovjetski armijski general G.K. Žukov piše v svojih spominih o porazu Nemcev pri Stalingradu v jeseni in zimi 1942/43 sledeče: Razmerje sil v začetku novembra 1942 na ruski fronti je bilo sledeče:

Nemci: 266 divizij, 6,2 milij. mož, 51.700 topov, 5.080 tankov, 3.500 letal in 194 ladij;

Sovjeti: 6,6 milij. mož, 77.800 topov, 7.350 tankov, 4.544 letal.

Razmerje sil se je leta 1942 začelo spreminjati v korist Rusov, a Nemci tega niso hoteli verjeti. Tako je v svoji ošabnosti in zaslepljenosti Hitler v znanem ukazu 14. oktobra 1942 svojim generalom govoril: „Rusi so bili v zadnjih bojih hudo oslabljeni, tako da v prihodnji zimi ne bodo imeli dovolj moči za kako večjo protiofenzivo na območju Stalingrada!“ V resnici pa se zdaleč ni bilo tako. General Jodl je po vojni priznal, da nemška obveščevalna služba ni odkrila priprav Rusov za protiofenzivo severno in južno od Stalingrada, v kateri je sodelovalo 11 armad in nekaj tankovskih korpusov, 13.500 topov, 1000 protiletalskih topov, 900 tankov, 1.115 letal in 115 enot reaktivne artilerije. O tej veli-

kanski moči ruskih rezerv na tem področju Nemci sploh niso imeli pojma, kar je bila posledica njihove zaslepljenosti. Od 1. do 19. novembra so Rusi prepeljali čez Volgo, ki je bila tedaj že močno zaledenela, 160.000 vojakov, 10.000 konj, 430 tankov, 600 topov, 14.000 tovornjakov in okoli 7.000 ton municije. To pa kljub temu, da so po Volgi plavali nevarni veliki kosi ledu.

Isaak Deutscher, poljski Žid, ki živi kot zgodovinar v Angliji, v svoji knjigi o Stalingradu piše: „Sredi avgusta 1942 so se Rusi umaknili v sredino stalingrajskega obrambnega območja. Stalin je poslal svojega najposobnejšega generala Žukova in generala Vasiljevskega ter civilista Malenkova na ogroženo področje. Niti koraka nazaj! je bil njegov znani ukaz stalingrajski garniziji v mestu. Nemci so še vedno pritiskali, a napredovanje je bilo zelo počasno in je terjalo velikanske izgube. V prvi polovici septembra se je bojna linija že zelo približala mestu. V drugi polovici so boji potekali že v predmestjih in tudi v centru. 62. armadi generala Čujkova so se pridružili delavci stalingrajskih tovarn, med katerimi so bili veterani, ki so se tu borili pod Vorošilovom in Stalinom pred

22 leti v državljanski vojni. Od 27. septembra do 13. oktobra je bitka potekala na področjih treh stalingrajskih tovarn: Stalingrad traktov, Rdeči oktober in Barikade. Od 14. oktobra dalje so bili boji za posamezne stavbe in ulice. Zavzete ene same ulice je Nemce stalo več krvi, časa in materiala, kot prej zasedba kake dežele, npr. Belgije ali Nizozemske. Sredi novembra so Nemci ruske borce potisnili skoraj do reke Volge. V ukazu 7. novembra je Stalin poskušal borcem vliti poguma in jim obljubil rešitev z besedami: „Zdržite še na ulicah!“

Dne 19. novembra, ko so se Nemci že imeli za gospodarje celega mesta, je Stalin dal ukaz za protiofenzivo. Ruski generali Vatutin, Rokosovski in Jeremenkov so bili poveljniki ruskih rezervnih armad, general Voronov pa je bil poveljnik artilerije, najbolj pomembnega orožja v tej bitki. Vrhovni poveljnik na tem odseku je bil armadni general Žukov, ki je leta 1941 ubranil mesti Leningrad in Moskvo. Še istega dne je Vatutin udaril s severa, dan navrh Rokosovski in potem Jeremenkov, ki je udaril z juga. Že četrty dan je bila nemška 6. armada generala Paulusa, ki je obkoljevala Stalingrad, docela obkoljena. Mesto Kalač je bilo stična točka rdeče armade. Hitler je hotel Paulusu pomagati po zračnem koridorju, tega pa so Rusi z rezervnim letalstvom uspešno blokirali. Nemci so imeli na tem področju še precej čet v rezervi, ki so bile raztresene med Donom in Kavkazom. Te rezerve je Hitler podredil generalu Mansteinu.

Čas je hitro tekkel. Ruski partizani v zaledju so bili zelo aktivni in zbiranje nemških rezervnih čet se je zavleklo. Zato je Hitler priganjal Mansteina, naj začne operacijo in naj ne čaka na popolno koncentracijo čet. Manstein je ubogal in 12. decembra začel ofenzivo. Uspešno se je približal Stalingradu na 40 kilometrov in si predstavljal, da je zmaga že blizu. Toda to so bili računi brez krčmarja. Generala Vasilevski in Malinovski sta s svojimi vojniki razbila Mansteinovo vojsko in Rusi so pognali Nemce več kot 200 km proti zahodu.

Človeške izgube Nemcev v tej bitki so znašale 1,5 milijona mož, materialne pa do 3.500 tankov, 12.000 topov, blizu 3.000 letal in mnogo druge tehnike.

Šele 2. februarja 1943 je general Paulus z drugimi 23 generali brezpogojno kapituliral.

Splošno je znano, kako je radosten val pljusnil po vsem svetu, ko je prišla vest o porazu Nemcev pred Stalingradom. Ta vest je razgibala narode, zapornikom v kacetih in taboriščih pa vlila novo upanje v odrešenje. Tudi za nas koroške Slovence so bili ti dogodki velikega pomena, saj so nacisti morali odložiti drugi val nameravane izselitve petdeset tisoč naših rojakov.

Franč Vavti

Posojilnica-Bank Železna Kapla r.z.z o.j.

VABILO na redni občni zbor

v torek, 1. decembra 1992 ob 18.00 uri v gostilni Podobnik v Beli pri Železni Kapli

Dnevni red:

- otvoritev, pozdrav in ugotovitev sklepčnosti;
- imenovanje zapisnika in overovateljev;
- poročilo upravnega odbora;
- pregled in potrditev računskega zaključka za 1991;
- sklepanje o uporabi letnega dobička in podelitev razrešnice UO in NO;
- volitev upravnega odbora;
- volitev nadzornega odbora;
- slučajnosti

Do dneva pred občinim zborom sta v poslovnih prostorih vsem članom na vpogled zapisnik lanskega občnega zbora in računski zaključek za l. 1991.

Vsi člani vljudno vabljeni.

Upravni odbor

Zahteva štajerskih trafikantov

Trafikanti iz avstrijske Štajerske zahtevajo od republike Slovenije, naj zapre trgovine duty-free (brezcarinske trgovine), ker Avstrijci rajši kupujejo cenejše cigarete čez mejo kot veliko dražje v domovini. Slovenski trgovci, pravijo Štajerci, da na ta način zavajajo Avstrijce k tihotapstvu. Kot je

znano, so tako zahtevo nekoč postavili tudi koroški trafikanti.

Ni pa res, da bi Slovenija zahtevala zaprtje vseh COOP trgovin ob avstrijski južni meji, da bi Slovenci ne bili zavedeni k tihotapstvu zaradi kave in čokolade...

Zvezna gimnazija in Zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu in Združenje staršev na tej šoli

vabita na

Dan staršev in občni zbor Združenja staršev

ki bo v soboto, 12. decembra 1992. Ob 8. uri se bo pričel občni zbor, po njem pa se bodo starši lahko med 9.30 in 12.30 uro pomenili individualno z vsemi profesorji o šolskih uspehih svojih otrok.

Dnevni red občnega zbora:

1. Pozdrav
2. Ugotovitev sklepčnosti
3. Poročilo predsednika Združenja staršev
4. Poročilo ravnatelja šole
5. Poročilo blagajnika
6. Poročilo preglednikov računov
7. Debata in razrešnica staremu odboru
8. Volitev novega odbora
9. Razno

**Predsednik
Združenja staršev**
Ivan P. Lukan

Ravnatelj
dv. sv. dr. Reginald Vospernik

Kolona ruskih branilcev

Odločilni v bitki: maršal Žukov, načelnik prve ukrajinske fronte general Bogoljubov in armadni general Vatutin

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokoence 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Naraščaj SAK

Pod 19:

Igralci: Heinz Wastian, Marko Tolmaier, Mario Buchwald, Martin Fera, Roman Konzilia, Egon Hren, Florian Sienčnik, Florian Mohor, Boris Popovič, Marko Wieser, Adrian Kert, Marjan Šmid;

trener: Jože Fera.

Kot izkušen trener je Fera mladim nogometašem veliko pomagal in jih dobro pripravil. Uspešno so tudi igrali, dokler Fera ni priskočil na pomoč Železni Kapli. Fantje so potem nekoliko popustili in trenutno s 17 točkami zasedajo 8. mesto. Iz te ekipe so Šmid, Wieser in Kert že tako daleč, da lahko brez tveganja igrajo tudi v prvem moštvu – kar so tudi že nekajkrat dokazali. Pozimi se bo moštvu pod 19 morda pridružil še igralec iz Globasnice.

Pod 16:

Igralci: Igor Roblek, Saša Müller, Saša Sienčnik, Michael Wolte, Miloš Blajs, Samo Müller, Vladimir Nachbar, Norbert Lipusch, Roman Oraže, Adrian Mandl, Kristian Wrolich, Dominik Messner, Niko Wieser, Jakob Wolte, Franc Bojnik, Martin Oraže;

trener: Janko Woschitz.

Trenutno zasedajo 2. mesto na lestvici in za 4 točke zaostajajo za vodnim moštvom.

Kljub temu pravijo, da so si obetali več, kajti nekajkrat so igrali boljše in nesrečno izgubili – tako tudi proti vodečim. Trener Janko Woschitz pravi, da je med igralci precej zelo nadarjenih in perspektivnih igralcev, ki bodo nekoč gotovo igrali v prvem moštvu, če bodo zavzeto trenirali in se izpopolnjevali.

Pod 14

Igralci: Dominik Messner, Michael Oraže, Roman Oraže, Marko Nachbar, Roman Koren, Niko Kuežnik, Igor Woschitz, Kristijan Woschitz, Silvester Buchwald, Stefan Wieser, Alois Možina, Albin Kesselbacher, Kristijan Randeu, Mirko Krasnik, Dominik Mak;

trener: mag. Mirko Oraže

Moštvo pod 14 igra v skupini vzhod, kjer po končanem jesenskem prvenstvu zaseda 5. mesto. Po štirih tekmah namreč nihče ni več mislil na tako dober zaključek, kajti vse prve tekme je moštvo krepko izgubilo in spoznalo, da so nasprotniki zelo močni. Z vztrajnim treningom,

predvsem tehnike, pa so sledile tudi zmage. Trener mag. Mirko Oraže meni, da je bil problem na začetku sezone tudi ta, da se je večina igralcev, ki je prej igrala pri

Pod 14 s trenerjem mag. Mirkom Oražetom in Andrejem Kumrom, ki že vsa leta žrtvuje svoj prosti čas in vozi mlade nogometaše na tekme.

dečkih, morala šele navaditi na igro po vsem igrišču. Prvenstvo pa

moštvo želi zaključiti na tretjem ali četrtem mestu.

ODBOJKA

Vernisch – Jerala – Micheu in zmaga Dobljanov

Enns: SK Puntigamer Aich/Dob 2:3

Dvoboj med moštvom iz Ennsa in Dobljani je trajal dve uri. Da so pa naši končno dobili tekmo, je bila zasluga igralca Hartija Wernischa, ki se je šele letos priključil

Dobljanom. Za naše se je tekma začela zelo dobro, v kratkem času so zmagali prva dva niza. Nato pa so popustili, tako da je moštvo iz Ennsa osvojilo

naslednja dva. Peti niz je bil nato bolj stvar živcev; vsaka napaka je točka za nasprotnika. Pri menjavi igrišč je vodil Enns s 8:6. Moštvi sta si enakovredno nabirali točke do 14:14. Tedaj pa je trojni blok Vernisch-Jerala-Micheu zagotovil zmago Dobljanom.

Po tej zmagi so naši še vedno na četrtem mestu na lestvici.

Kdo je boljši? To vprašanje se zastavlja ob koncu tedna na tekmi proti Hypo-Celovec.

Prihodni teden pa vsi v Šentpavlu. Vabimo vse, tudi tiste, ki so sedaj le po časopisu spremljali uspešno tekmovalje Dobljanov.

Torej se vidimo v soboto, 28. novembra ob 19. uri v Šentpavlu.

Koroška liga – ženske

SK Aich/Dob : Beljak

3:0 (-11, -7, -2)

Dobljanke igrajo za stopnjo boljše, v ligi nimajo pravih nasprotnic. Izziv so le trening tekme proti ekipam iz Slovenije. Tako si ohranjajo dobro formo.

Kapetanja ekipe je Erika Matschek. Zastavili smo ji nekaj vprašanj.

Kakšno je vzdušje v ekipi?

Zelo dobro.

Kateri so vaši cilji?

Postati koroške prvačkinje in nato tekmovalje za vstop v regionalno ligo-vzhod, če bo dovolj denarja.

Bo podvig v regionalno ligo le vprašanje denarja?

Za SK Aich/Dob je bolj važno, da napreduje prvo moštvo v zvezni ligo.

Bi potrebovale posebne sponzorje?

Da, to bi bila še posebna motivacija.

Hvala za pogovor in mnogo uspeha pri tekmovalju!

Koroška liga – moški

SK Aich/Dob : Grafenstein

1:3 (9:15, 17:15, 3:15, 7:15)

Po dobrem začetku v prvem nizu so naši pri stanju 9:7 zaostali. Slab sprejem žoge je bil vzrok, da je moštvo iz Grafensteina osvojilo kar 8 točk zaporedoma.

V drugem nizu so Dob-

ljani zaostali že za osem točk, z borbeno igro pa vseeno še dobili ta niz. Zdaj so si mislili, da so tekmo že dobili, vendar jim ni šlo in izgubili so tretji in četrti niz.

Marko Trampusch

Janez Bizjak direktor TNP

Koroški planinci smo z velikim veseljem sprejeli vest, da je bil pred nedavnim za direktorja Triglavskega narodnega parka imenovan naš planinski prijatelj arhitekt Janez Bizjak. K temu napredovanju mu z najboljšimi željami iskreno čestitamo.

Janez Bizjak je znan slovenski alpinist, ki se je še posebno izkazal leta 1978 kot vodja prve slovenske alpinistične odprave na Grenlandijo. To arktično deželo je dve leti kasneje kot poznavalec in svetovalec obiskal še enkrat s skupino mariborske odprave. Doživetja z obeh odprav je izredno privlačno orisal v knjigi Gore pod polnočnim soncem.

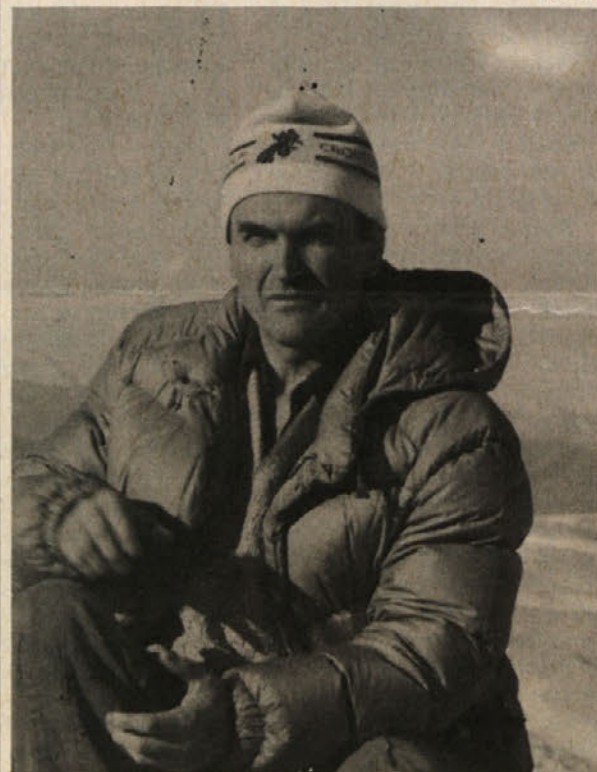
Na naše povabilo nas je s to grenlandsko avanturo seznanil s številnimi dobro obiskanimi dia-predavanji. Prav tako nas je z besedo in slikami navduševal za

ZA NAŠE PLANINCE

lepote Triglavskega narodnega parka in nas večkrat povedel v ta prekrasen svet, ki mu že nekaj let posveča svojo skrb.

Poleg alpinizma – plezal je v francoskih in švicarskih Alpah in Dolomitih – pa se ukvarja tudi z drugimi dejavnostmi. Sodeluje pri urejanju Planinskega vestnika, kot priznan arhitekt in nagradenec Prešernovega sklada za arhitekturo pa seveda tudi v gradbeni komisiji Planinske zveze Slovenije in v mednarodnih planinskih združenjih. Janez, še mnogo uspeha!

S.I.

Janez Bizjak na vrhu Jepe

Uspeh mladih šahistov

Trejšta ekipa šahovskega društva Slovenske športne zveze je v petem kolu prvenstva tretjega razreda, sredinska skupina, slavila visoko zmago proti prvi ekipi Bodensdorfa. 3,5:1,5 je bil končni izid, vse točke pa so dosegli izključno mladinski igralci, čeprav so vsi nasprotniki imeli večje število elo-točk.

Rezultati: Franc Rulitz (0), Dunja Lukan (remi), Boris Gallob (1), Marko Gallob (1), Borut Živkovič (1).

Prihodnjo nedeljo pa igrata prva in druga ekipa SŠZ. Prva ekipa SŠZ Carimpex mora v Gnesau visoko zmagati, saj je nasprotnik slab in slovenski šahisti potrebujejo vsako točko, da se bodo v spodnji ligi,

zahodna skupina, uvrstili med prve štiri, kajti samo ti bodo po reformi v prihodnji sezoni kvalificirani za spodnjo ligo.

Glej lestvico!

Spodnja liga-zahod

1. Šmohor I	4	4	0	0	22,0
2. Bad Bleiberg I	4	3	1	0	22,0
3. SG Beljak III	4	3	0	1	20,0
4. Nußdorf-Debant I	4	3	0	1	18,0
5. Weitensfeld I	4	2	0	2	18,0
6. SŠZ Carimpex I	4	2	1	1	17,5
7. Köttschach-M. I	4	2	0	2	16,0
8. Spital o.D. II	4	1	0	3	15,0
9. Obervellach I	4	1	1	2	14,0
10. SC Gnesau I	4	1	0	3	14,0
11. Sveče-Bistrica I	4	0	1	3	9,5
12. Radenthein I	4	0	0	4	6,0

Spodnja liga-vzhod

1. Wolfsberg II	4	3	0	1	25,0
2. Velikovec I	4	3	1	0	20,0
3. Gospa sveta II	4	3	0	1	20,0
4. Mag. Celovec II	4	1	2	1	17,5
5. Blatograd I	4	1	2	1	17,0
6. SG ASK/KSV III	4	1	2	1	17,0
7. Pošta	4	2	0	2	16,5
8. Wolfsb. AC I	4	2	1	1	15,5
9. SSK „Obir“ I	4	1	1	2	15,5
10. Frantschach I	4	1	1	2	11,5
11. Raiffeisen Cel. I.	4	0	1	3	10,0
12. SV Eitweg I	4	0	1	3	6,5